

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem Alešem Korejtkem ve věci

žalobce: O. K.
proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 2. 2024, č.j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

1. Rozhodnutím žalované ze dne 20. 2. 2024, č. j. X, ve spojení s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 12. 1. 2024, č. j. X, byla zamítnuta žádost žalobce o starobní důchod pro nesplnění podmínek § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v rozhodném znění (dále též „ZDP“), z důvodu nezískání potřebné doby pojištění.

2. Proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 2. 2024, č. j. X, které tvoří společně s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně materiálně jeden celek, podal žalobce žalobu, v níž namítl, že mu „nebyla do nároku na starobní důchod započítána dvouletá základní vojenská služba“ a nebylo též zohledněno, že „po skončení tříleté učňovské zemědělské školy v Horní Rovni byl zaměstnán od 1. 7. 1976 do 31. 9. 1976 v JZD Dašice“. Konečně žalobce „upozornil na rozdílné hodnoty podle osobního informativního listu, které mu jsou upírány“. V podání, které bylo soudu doručeno dne 8. 8. 2024, tedy po uplynutí lhůty pro podání žaloby, pak žalobce doplnil, že „mu bylo do důchodového zabezpečení započítáno pojištění od 1. 9. 1975 do 1. 9. 2023, přitom mu bylo započato 1. 9. 1973“. Žalobou napadené rozhodnutí by proto z výše uvedených důvodů mělo být zrušeno a věc by měla být vrácena žalované k dalšímu řízení.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě [jež není třeba podrobně rekapitulovat, neboť jeho obsah účastníci znají, nadto v řízení byla žalovaná úspěšná, přičemž v odůvodnění rozsudku je třeba vypořádat základní námitky toho účastníka, kterému soud za pravdu nedal; ostatně rozhodnutí soudu je primárně reakcí na žalobní námitky,¹ teprve až v druhé řadě - a pouze tehdy, je-li to pro vyjasnění stěžejních otázek nezbytné - případně může reagovat i na vyjádření k žalobě (srov. shodně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 6. 2021, č. j. 10 Afs 405/2020 – 41, bod 9)] setrvala na závěrech obsažených v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, které je dle jejího názoru věcně správné a zákonné, a navrhla, aby soud žalobu zamítl.

II.

4. Soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále též „s. ř. s.“) žalobou napadené rozhodnutí [přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.)], a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
5. Předně soud připomíná, že řízení před správními soudy je ovládáno přísnou dispoziční zásadou, která se projevuje mimo jiné tím, že je soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu oprávněn přezkoumávat napadené výroky správního rozhodnutí jen v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.).² Přezkoumá-li soud žalobou napadené rozhodnutí nad rámec žalobních bodů, překročí rámec přezkumné činnosti vymezený v

¹ Jak mnohokrát uvedl Nejvyšší správní soud (viz např. rozsudky ze dne 15. 1. 2021, č. j. 7 Ads 435/2019 – 34, bod 10, ze dne 28. 11. 2019, č. j. 7 As 71/2018 – 31, bod 34, ze dne 31. 10. 2019, č. j. 7 As 303/2019 – 49, bod 15, ze dne 29. 3. 2016, č. j. 5 As 74/2015 – 56, ze dne 25. 11. 2015, č. j. 2 Afs 174/2015 – 45), „je to žalobce, kdo určuje rozsah a meze přezkumu napadeného rozhodnutí v podobě žalobních bodů“ a „správní soud je tak povinen vypořádat se pouze s žalobní argumentací“.

² Určitý průlom do dispoziční zásady ovládající správní soudnictví představuje např. povinnost soudu vyslovit rozsudkem nicotnost přezkoumávaného správního rozhodnutí bez návrhu (§ 76 odst. 2 s. ř. s.) a povinnost soudu zrušit napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, přičemž tato povinnost připadá v úvahu jen v případě, kdy tato vada brání přezkoumání žalovaného rozhodnutí v mezích žalobních bodů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2003, č. j. 2 Ads 33/2003-78, a zejména usnesení rozšířeného senátu téhož soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Afs 79/2009-84). Další případy týkající se možnosti tohoto průlomu vymezila judikatura (např. povinnost ex officio přihlídnout k prekluzi v daňovém řízení, k zániku odpovědnosti za přestupek apod.).

§ 75 odst. 2 s. ř. s., přičemž Nejvyšší správní soud již v minulosti vyslovil, že „jinou vadou řízení před soudem“ s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé je, pokud krajský soud přezkoumá a poté zruší žalobou napadené správní rozhodnutí z důvodu, který nebyl žalobcem uplatněn jako žalobní bod. Takový postup krajského soudu je nejen popřením dispoziční zásady, kterou je ovládáno správní soudnictví, ale znamená i zásah do principu rovnosti účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 Afs 216/2006-63, z novějších rozhodnutí např. rozsudek ze dne 5. 3. 2015, č. j. 6 Afs 3/2015 – 29, ze dne 12. 3. 2020, č. j. 7 Azs 426/2019 – 38, bod 10, či ze dne 4. 4. 2024, č. j. 5 Afs 20/2023 – 31, bod 34).

6. Od žalobce, který vymezuje hranice soudního přezkumu, se tedy oprávněně žádá procesní zodpovědnost. Soud za něj nesmí nahrazovat jeho projev vůle a vyhledávat na jeho místě vady napadeného správního rozhodnutí. Takovým postupem by soud přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobce a advokáta (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78). V odůvodnění rozsudku rozšířeného senátu ze dne 20. 7. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017 – 31, č. 3733/2018 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl, že ve lhůtě pro podání žaloby musí uplatnit žalobce alespoň jeden žalobní bod, aby jeho žaloba byla projednatelná, jinak má být odmítnuta podle § 37 odst. 5 s. ř. s. O další žalobní body lze podanou žalobu rozšířit jen ve lhůtě pro její podání (§ 71 odst. 2 s. ř. s.). K žalobním bodům uplatněným po uplynutí lhůty pro podání žaloby soud nesmí přihlídnout. Takto upravená koncentrace řízení není samoúčelná. Jejím smyslem je postavit najisto rozsah důvodů, na jejichž základě bude soud přezkoumávat napadené rozhodnutí, čímž má být zajištěna patřičná míra právní jistoty účastníků řízení a rychlosti řízení. Současně platí, že prostřednictvím následného „doplňování“ žaloby nelze „do věci přinášet nic zásadně nového ve smyslu dalších důvodů pro zrušení napadeného rozhodnutí. V opačném případě by totiž byl naopak na místě závěr, že se jedná o rozšíření o další žalobní bod“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 4. 2013, č. j. 7 As 10/2013-30). I kdyby žalobce tvrdil, že v žalobě uplatnil námitky jen v obecné rovině a doplňujícími podáními je jen rozvedl a konkretizoval, tak by musel toto doplnění učinit ve zmíněné zákonné lhůtě (§ 71 odst. 2 s. ř. s.). Jak totiž výstižně v minulosti konstatoval desátý senát Nejvyššího správního soudu, „uplatnění obecné žalobní námitky není otevřením bezedné nádoby možných pochybení správního orgánu, ze kterých žalobce může libovolně vytahovat další a další konkrétní námitky až do rozhodnutí soudu, ale pouze zastřešující typovou kvalifikaci konkrétních námitek, které nicméně žalobce musí uplatnit ve lhůtě pro podání žaloby“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2017, č. j. 10 Afs 100/2017-91, bod 21).
7. Pokud jde o náležitosti žalobních bodů, Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. žalobci ukládá povinnost uvést v žalobě konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizovaná) skutková tvrzení doprovázená (v témže smyslu) konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (srov. k tomu obdobné závěry vyslovené ve výše zmíněném rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 4 Azs 149/2004-52, zveřejněném pod číslem 488/2005 Sb. NSS; z klasické starší judikatury viz např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 1. 1993, č. j. 6 A 85/92-5). Nepostačí proto, vytýká-li žaloba obecně, že zákon byl porušen a obecně odkazuje k

zákonným ustanovením, nebo vytýká-li vadnost řízení, aniž by zároveň poukazovala na konkrétní skutečnosti, z nichž je takové tvrzení dovozováno. Žalobce je povinen v žalobě vylicít, jakých nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit pouze s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 57, publikovaný pod č. 835/2006 Sb. NSS, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2005, č.j. 8 Azs 52/2005 - 56, a ze dne 22. 4. 2004, č. j. 6 Azs 22/2004 - 42).

8. Konkretizace faktů dostatečně substancovanými žalobními body je důležitá nejen z hlediska soudu, tj. pro stanovení programu sporu a vytyčení mezí, v nichž se soud může v souladu s dispoziční zásadou pohybovat, ale má význam i pro žalovaného. Stěžejní procesní zásadou je rovnost účastníků před soudem vyjadřovaná někdy jako rovnost zbraní. Každá procesní strana by měla mít přiměřenou možnost uplatnit své argumenty za podmínek, které ji citelně neznevýhodňují v porovnání s protistranou. Provedením této zásady je potom též požadavek náležité substanciace přednesů stran. Jedině tím, že strana svůj přednes dostatečně konkretizuje, umožní druhé straně k tomuto přednesu učinit vyjádření. Pokud je tvrzení jedné procesní strany jen povšechné a nekonkrétní, neví druhá strana, k čemu se má vlastně vyjádřit; tím se přirozeně snižuje i její možnost náležité procesní obrany (viz tamtéž). Z tohoto důvodu obsah a kvalita žaloby v podstatě předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí soudu (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 - 54, popř. rozsudek téhož soudu ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 Afs 35/2012 - 42). Není totiž úkolem soudů ve správním soudnictví, aby nahrazovaly činnost žalobce při formulaci žalobních námitek a samy je dotvářely [již vůbec pak správním soudům nepřisluší vyhledávat vady správního rozhodnutí, aniž by tyto byly výslovně namítány (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2015, č. j. 2 Azs 101/2015 - 32, či rozsudek téhož soudu ze dne 19. 11. 2015, č. j. 2 As 218/2015 - 6)]. Tímto postupem by byla ostatně popřena rovnost stran v řízení před soudem a žalovanému správnímu orgánu by byla odňata možnost efektivně hájit své rozhodnutí. Nejvyšší správní soud např. v odůvodnění rozsudku ze dne 27. 2. 2015, č. j. 6 Ads 5/2015 - 20, konstatoval, že „soud ... v žádném případě není povinen žalobní body domýšlet, fantazijně o nich spekulovat, resp. konstruovat namísto žalobce všechny možné zásahy do jeho veřejných subjektivních práv, jinak by porušil dispoziční zásadu, podle níž má žalobce ve svých rukou určit, proti čemu a proč žalobu podává, a tím i závazně vymezit rozsah, v němž se má soud věcí zabývat“. Jestliže tedy žalobce v žalobě vytkne napadenému správnímu rozhodnutí vady jen v obecné rovině, aniž by poukázal na zcela konkrétní skutečnosti, v nichž spatřuje pochybení, či uplatní námitku stručnou, je zcela dostatečné, pokud se k takto obecným námitkám vyjádří krajský soud jen v obecné rovině a postačí též zpravidla jen stručně pojaté odůvodnění soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2013, č. j. 2 Afs 77/2012 - 21).
9. Soud tedy shrnuje, že míra podrobnosti odezvy správního soudu je závislá na tom, jak detailně své námitky žalobce v žalobě formuluje. Omezí-li se žalobce na pouhá obecná konstatování, nemůže na ně správní soud reagovat jinak než srovnatelně obecně (srov.

např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 9. 2018, č. j. 8 Afs 170/2018 – 36, bod 20). Žalovaná na 5 stranách žalobou napadeného rozhodnutí podrobně odůvodnila své závěry, přičemž proti zevrubné a promyšlené argumentaci žalované žalobce v žalobě postavil v podstatě obdobné námitky, jaké uplatnil v řádném opravném prostředku proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, aniž by předložil konkrétní relevantní konkurující argumentaci zpochybňující správnost závěrů žalované [za žalobní (či kasační) námitku nelze i dle Nejvyššího správního soudu „rozhodně považovat pouhé negace pečlivě odůvodněných závěrů“ správních orgánů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2019, č. j. 5 Afs 126/2017 - 43, bod 50)]. Vzhledem k tomu, že žaloba neobsahuje dostatečně konkrétní názorovou oponenturu vedoucí ke zpochybnění závěrů správních orgánů, nebude soud hledat způsob pro alternativní a originální vyjádření závěrů, které již přesvědčivě vyslovily správní orgány (podobně srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2014, č. j. 6 As 54/2013 – 128, popř. rozsudek téhož soudu ze dne 4. 3. 2015, č. j. 6 As 72/2014 – 88), odkazuje na jejich odůvodnění a k věci stručně dodává, že důchodové pojištění je ze strany poskytovatele (státu) systémem pojistným (byť s jistými zaopatřovacími prvky - srov. např. institut tzv. náhradních dob pojištění) a ze strany osob krytých tímto systémem pak systémem příspěvkovým.³ Tzn., že jednou z podmínek (nutno dodat, že zcela legitimní) vzniku nároku na dávku z tohoto systému je (mimo jiné) to, aby pojištěnec do systému po zákonem stanovenou dobu přispíval [podílel se na jeho financování (princip participace a zásluhovosti)] - tedy aby získal (slovy zákona) potřebnou dobu pojištění.

10. Podmínka potřebné doby pojištění přitom není protiústavní (není zde rozpor ani s čl. 30 odst. 1 Listiny), a pokud na jejím splnění žalovaná trvá, nepostupuje protiústavně (a nezákonně) a nezasahuje do ústavně zaručených práv žalobce. Z judikatury Ústavního soudu lze seznat, že Ústavní soud plně akceptuje skutečnost, že systém důchodového pojištění je systémem založeným na pojistných principech. V nález ze dne 23. 3. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 8/07, Ústavní soud připomněl, že i v oblasti sociálního zabezpečení se při aplikaci pojistného jedná o právní institut pojištění, neboť odráží právní situaci, v níž občan přenáší své riziko za úplatu na jiný subjekt a tento subjekt toto riziko přejímá a je zavázán k určitým plněním. Také v nález ze dne 12. 12. 2000, sp. zn. II. ÚS 376/2000, Ústavní soud uvedl, že v případě předpisů sociálního zabezpečení, resp. důchodového pojištění není možné použít rozšiřující výklad právních předpisů. Nárok na dávku důchodového pojištění je možné přiznat jen tehdy, jsou-li splněny všechny zákonem stanovené podmínky. Rozšiřující výklad zákonných podmínek vzniku nároku by byl v rozporu se zájmy ostatních pojištěnců.
11. Čekací doby jsou tradičním institutem důchodového pojištění. Vyjadřují zájem na tom, aby právní vztah trval určitou dobu a až poté se otevíral nárok na určité plnění. Účelem čekacích dob je tedy zajištění finanční rovnováhy systému: nárok na dávku nevznikne, aniž by účastník do systému v požadované míře přispěl. Jestliže čekací doba stanovená zákonem č. 155/1995 Sb. není iracionálně vysoká či neproporcionální rozsahu v úvahu přicházejících dávek ze systému (což není), nelze ji považovat za ústavně nekonformní (srov. shodně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2012, č. j.

³ V podrobnostech viz např. Veselý, J., a kolektiv, Právo sociálního zabezpečení. 1. vydání. Praha: Linde Praha, a. s., 2013, s. 77 a násl.

3 Ads 46/2012 – 19, a na něj navazující usnesení Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2013, sp. zn. I. ÚS 4128/12).

12. Žalobce v žalobě netvrdil, že byl žalovaná věc nesprávně právně posoudila, tj. posoudila věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložila, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikovala. Namítal pouze, že mu „*nebyla do nároku na starobní důchod započítána dvouletá základní vojenská služba*“ a zaměstnání v „JZD Dašice“ od 1. 7. 1976 do 31. 9. 1976. Ze správního spisu ovšem plyne, že doba základní vojenské služby, kterou žalobce dle evidenčního listu důchodového zabezpečení vystaveného zaměstnavatelem Jednotné zemědělské družstvo Vítězný máj se sídlem v Dašicích dne 28. 8. 1981 vykonával v období od 1. 4. 1977 do 31. 3. 1979, byla žalobci správními orgány hodnocena jako doba zaměstnání tímto zaměstnavatelem. Tvrzení, že byl zaměstnán v „JZD Dašice“ od 1. 7. 1976 do 30. 9. 1976, pak žalobce v řízení před správními orgány neuplatnil (a tedy ani nedoložil) a ve správním spise, který byl soudu žalovanou předložen, pro něj nelze nalézt oporu. Řízení o žádosti o starobní důchod je přitom ovládáno dispoziční zásadou a postup správního orgánu je do značné míry předurčen aktivními úkony a konkrétními návrhy ze strany žadatele, a proto bylo na žalobci, aby svá tvrzení o dalších dobách pojištění konkretizoval a současně je doložil i příslušnými důkazními prostředky (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2019, č. j. 4 Ads 175/2019 – 46, bod 12, ze dne 29. 2. 2012, č. j. 3 Ads 168/2011 – 54, a ze dne 30. 7. 2014, č. j. 3 Ads 105/2013 – 45). Ani v řízení před soudem žalobce existenci jiných než žalovanou evidovaných dob pojištění ničím nedoložil⁴ (k povinnosti žadatele o důchod tvrdit a prokazovat doby pojištění srov. např. bod 12 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2019, č. j. 4 Ads 175/2019 – 46, a judikaturu tam citovanou). Přitom platí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 3 Ads 168/2011 – 54), že je-li „*účastník v řízení o přiznání důchodu toho názoru, že mu nějaká doba pojištění (zaměstnání) není započtena, měl by své tvrzení doložit příslušnými doklady nebo k prokázání tvrzené skutečnosti alespoň navrhnout důkazy*“. Neprokáže-li žalobce potřebnou dobu pojištění pro nárok na invalidní důchod a tato doba nevyplývá ani z dávkového spisu, je žaloba proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o důchod nedůvodná (srov. shodně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2008, č. j. 6 Ads 88/2007 – 75).
13. Nad rámec nutného odůvodnění soud dodává, že toto soudní rozhodnutí nebrání žalobci, aby o starobní důchod požádal znovu a České správě sociálního zabezpečení např. předložil i dodatečně získané doklady (např. evidenční list důchodového zabezpečení),

⁴ Taktéž řízení před správními soudy je ovládáno zásadou projednací a nikoliv vyšetřovací (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2010, č. j. 1 As 100/2009-129, či rozsudky téhož soudu ze dne 24. 10. 2013, č. j. 5 Afs 46/2013 – 28, a ze dne 5. 3. 2015, č. j. 7 As 279/2014 – 23), tzn., že skutkový stav je zjišťován v rozsahu účastníky tvrzeném a pomocí důkazů účastníky označených (příčemž platí, že každý z účastníků prokazuje ty skutečnosti, ze kterých vyvozuje pro sebe příznivé právní důsledky). Současně platí, že „*důkazní návrh, který procesní strana zatížená důkazním břemenem činí, slouží k prokázání pravdivosti určité tvrzené skutečnosti, a nikoliv k uvádění nových skutečností do řízení, či k upřesnění a konkretizaci typových, paušálních a nekonkrétních tvrzení*“ (nález Ústavního soudu ze dne 25. 9. 2012, sp. zn. I. ÚS 988/12, bod 29). Jiný postup by totiž stíral rozdíl mezi skutkovými tvrzeními a skutkovými zjištěními, která soud činí z provedených důkazů, a zcela nepřipustným způsobem by přenášel aktivitu a odpovědnost příslušející účastníkům řízení na soud.

popř. doby pojištění prokázal jinak (k tomu srov. § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb. a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 5 Ads 35/2003 – 64, a ze dne 20. 12. 2012, 3 Ads 36/2012 – 17). Podle § 56 odst. 1 písm. b) ZDP pak platí, že zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží. Důchod nebo jeho zvýšení se přitom doplatí nejvýše pět let nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na důchod nebo jeho zvýšení.

14. Soud dále žalobce na tomto místě poučuje, že nárok na starobní důchod vznikne pojištěnci pouze tehdy, pokud splní všechny zákonem stanovené podmínky (dosažení stanoveného důchodového věku a získání potřebné doby pojištění). Soud nemůže svým rozhodnutím některou z podmínek prominout, neboť soudní moc tu není od toho, aby volně a dle své úvahy přepisovala zákony na poli sociálního zabezpečení (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2015, č. j. 10 Ads 233/2014 – 24, bod 12). Žalobce však může využít i možnosti dobrovolné účasti na důchodovém pojištění. V podrobnostech odkazuje soud na vyčerpávající informace publikované na internetových stránkách žalované (<http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/ucast-na-pojisteni/dobrovolna.htm>).
15. Konečně soud poukazuje na to, že žalobce dne 20. 5. 2025 dosáhne věku 68 let a 8 měsíců a mohl by mu tak vzniknout nárok na starobní důchod dle § 29 odst. 3 písm. b) ZDP.
16. Pokud jde o námitku žalobce, že „*mu bylo do důchodového zabezpečení započítáno pojištění od 1. 9. 1975 do 1. 9. 2023, přitom mu bylo započato 1. 9. 1973*“, pak ta byla uplatněna až po uplynutí lhůty pro podání žaloby, a proto je nepřipustná (§ 75 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 71 odst. 2 s. ř. s.). Nad rámec nutného odůvodnění je však možno dodat, že z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí jasně plyne (viz stranu 2 rozhodnutí), že správními orgány byly „*zkontrolovány doby pojištění dle evidence ČSSZ od 1. 9. 1973*“. Tomuto konstatování odpovídá i obsah osobního listu důchodového pojištění. Sám žalobce nadto neuvedl, jaká konkrétní výdělečná činnost či náhradní doba pojištění neměla být správními orgány zohledněna.
17. K „*rozdílným hodnotám*“ informativního listu důchodového pojištění ze dne 3. 6. 2022 a osobního listu důchodového pojištění (dále též „*OLDP*“) se již zevrubně vyjádřila žalovaná na straně 4 žalobou napadeného rozhodnutí. Soud se s jejím stanoviskem ztotožňuje a zdůrazňuje, že žalobce žádné konkrétní rozdíly mezi informativním listem důchodového pojištění a OLDP v žalobě neidentifikoval (žalobce nespecifikoval, jaká konkrétní výdělečná činnost či náhradní doba pojištění neměla být správními orgány zohledněna, pouze obecně „*upozornil na rozdílné hodnoty*“), přičemž soud není povinen vyhledávat ve správním spise argumenty svědčící uplatněným žalobním bodům (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2006, č. j. 7 Afs 127/2005-62) a sám (bez zcela konkrétní námitky) porovnávat všechny údaje obsažené v informativním listu důchodového pojištění a v OLDP, zkoumat jejich správnost a správnost následného právního posouzení. K obecné námitce žalobce proto soud pouze obecně uvádí, že dle § 40a zákona č. 582/1991 Sb. orgány sociálního zabezpečení zasílají občanům na základě jejich písemné žádosti informativní osobní list důchodového pojištění, který obsahuje

přehled dob důchodového pojištění, přehled neevidovaných dob pojištění a za dobu od roku 1986 přehled vyměřovacích základů pojištěnce a vyloučených dob, které jsou v evidenci příslušného orgánu sociálního zabezpečení. Jeho účelem je informovat pojištěnce před podáním žádosti o důchod o stavu podkladové evidence ČSSZ. Údaje v něm jsou převzaty z těchto podkladů a nejsou nijak právně hodnoceny. K hodnocení těchto údajů (např. k hodnocení náhradních dob pojištění) dochází teprve při vydávání správního rozhodnutí o konkrétní žádosti pojištěnce. Z tohoto důvodu může dojít k rozdílu mezi informativním listem důchodového pojištění a osobním listem důchodového pojištění“), který je nedílnou součástí správního rozhodnutí [např. dle § 5 odst. 2 písm. a) ZDP jsou pojištění při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastny osoby vedené v evidenci Úřadu práce České republiky - krajské pobočky, popřípadě pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“) jako uchazeči o zaměstnání po dobu, po kterou jim náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, a v rozsahu nejvýše 3 let též po dobu, po kterou jim tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáleží, s tím, že tato doba 3 let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod, doba, po kterou podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela před dosažením věku 55 let, se do ní započítává v rozsahu nejvýše 1 roku, a nezapočítává se do ní jiná náhradní doba pojištění nebo doba pojištění, které se kryjí s dobou, po kterou je osoba vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání; za dobu, po kterou náleží podpora v nezaměstnanosti, se přitom považuje též doba, po kterou se podpora v nezaměstnanosti neposkytuje z důvodu, že osobě vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání přísluší odstupné, odbytné nebo odchodné].

III.

18. Soud tedy uzavírá, že základní žalobní námitky nebyly důvodné, a proto žalobu v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl (výrok I). Rozhodl přitom bez jednání, když zákonem stanovené podmínky pro takový postup byly splněny (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
19. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. (výrok II). Žalobce nebyl v tomto řízení procesně úspěšný a žalovaná ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 2 s. ř. s.). Proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení:

Rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost (mimořádný opravný prostředek) ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 2. října 2024

Aleš Korejtko v. r.
samosoudce